

Omona Ay Libro Maipanggep Sin Aari Maipanggep Sin Libro Ay Nay

Din libro ay nay et say kaitoloyan din naisolat sin Omona ya Maikadwa ay Samuel maipanggep si nanturayan di aari ed Israel. Nalaka ay maamoan tako ay din nantongpalan di nanturayan di esa ya esa ay ari et maibasas sin kinamatalek na ay mansilbi en Diyos. Din matalek ay mangonod en Diyos et binindisyonan Diyos sisya ya din iturayana, ngem din nanokog en Diyos ay nasangaw si sinan didiyos ya odom ay lawa et dinosan Diyos sisya ya din iturayana. Din aari ay nanturturay sin maibandas amyanan ay sakop di ili ay ed Israel et pag lawa di ogali da. Mo pay din aari ed Juda sin abagatan, waday siged, wada abey lawa.

Ad-adoy madad-at isna maipanggep si mamad-ton Diyos ay natoled ay mamagbaga sin aari ya kaipoipogaw ta adi dan omaddawi en Diyos ya manlabsing si bilbilina. Mayamayat din istoryan di inyat Elias ay nangontra sin papadin Baal (kapi-tolo 18).

Din Linaona

Din nakdenggan di nanturayan David 1:1–2:12

Din nanturayan Solomon 2:13–11:43

Din naisianan di tribun di Israelita ay naibandas amyanan 12:1–14:20

Din aari ed Juda ya Israel enggana sin timpon da

Asa en Ahab 14:21–16:34

Si Elias ay mamadto 17:1–19:21

Si Ahab ay ari ed Israel 20:1–22:40
 Si Jehosafat ay ari ed Juda ya si Ahazias ay ari ed
 Israel 22:41-53

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34

2

Din Maodi Ay Bilbilin David En Solomon
 (2:1-4,10-12)

¹ Idi dandani ay matey si David, kanana ay nangibilin en Solomon ay anak na, ² “Dandani di kateyak, isonga papigsaem di nemnem mo ya to-moled ka. ³ Tongpalem din ipaamag Diyos en sik-a ya din amin ay linteg ya bilin ay naisolat sin linteg Moses ta say mayat di pantongpalan di am-in ay amagem olay intoy em-emeyam. ⁴ Mo say iyat mo di, tongpalen Diyos din inkari na en sak-en. Tan kanana en mo ipakat din polik din kabaelan da ay mangonod en sisya ya esten da ay manongpal sin bilbilina, kanayon ay wada en daida di manturay ed Israel si eng-enggana.” ^{5 6 7 8 9}

¹⁰ Idi siya di, natey si David et naiponpon sin sakop di Jerusalem ay nangadanan si Siyodad en David. ¹¹ Nanturay ed Israel si opatapolo ay tawen, pito ay tawen sin kawada na ed Hebron yan tolonpo ya tolo ay tawen sin inmeyana ed Jerusalem. ¹² Et say naisokat ay nan-ari si Solomon ay anak na yan pinmigma din kinaturay na.

13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43

3

Din Nankedawan Solomon Si Laing Ay Mapon Diyos

(3:3-15)

³ Inpailan Solomon din layad na en Diyos et tinongpal na din bilbilin David ay ama na, ngem asi et nan-idaton si animal ya nan-ipoo si insinso sin pandaydayawan ay wada sin dodontog. ⁴ Sin namingsan, inmey si Solomon ay nan-idaton ed Gibeon, tan say kad-an din inbilang da ay kabanolan ay pandaydayawan. Sinlibo ay animal di indatonas di. ⁵ Sin isdi ay lugar, nanpailas Diyos en Solomon sin labi babaen si iitaw yan kanana, “Mankedaw kas kompormi ay laydem ay kedawen en sak-en.”

⁶⁻⁷ Kanan Solomon ay nanongbat, “Yahweh ay Diyos ko, inpappailam din dakdake ya adi manbalbaliw ay layad ya seg-ang mo en David ay amak ay baam, tan inpapasnek na ay mansilbi en sik-a. Nalinteg abe ya siged sin pangilaam. Intoltoloy mo ay nangipaila si dakdake ay seg-ang mo en sisya tan indawtam si anak ay maisokat en sisya ay manturay ed wani ay agew. Et nay nanbalinem sak-en ay ari ta say maisokatak en amak ay David, ngem an-anakak pay laeng et adiak ammo di iyat ko ay manturay. ⁸ Naeyak sin kad-an di pinilim ay ipogaw mo yan palalo ay ad-ado da ay adi kabilang. ⁹ Isonga idawtam kod sak-en si laing ta say kosto di iyat ko ay mangituray sin ipogaw mo ya ammok ay mangilasin si siged ya lawa, tan naligat ay iturayan nan ipogaw ay palalo ay ad-ado.” ¹⁰ Nalaydan si Diyos sin kindaw Solomon ay doy, ¹¹ isonga kanana en sisya, “Gapo ta say kindaw mo na ay baken ando ay biyag ono kinabaknang para

en sik-a ya baken din kateyan di kalaban mo, mo adi et din laing ay mangilasin si siged, ¹² patgak sa ay kindaw mo. Idawtak sik-a si laing ya kabaelan ay mangilasin si kosto et maga polos di makaiso en sik-a ed idi engganad wani ya olay sin tapin di agew. ¹³ Olay abe din adim kindaw et idawat ko. Idawtak sik-a si kinabaknang ya dayaw sin intiro ay biyag mo ay magay makaiso sin odom ay ari. ¹⁴ Mo tongpalem din bilbilin ya linteg ko ay kaman din inyat amam ay David, paandoek abe din biyag mo.”

¹⁵ Pag bomangon si Solomon et say nangamoana ay iitaw baw di. Inmey ed Jerusalem et en pinmika sin sangoanan di Baol di Tolagan Diyos. Isdi, nan-idaton si mapooan ya daton ay panookoban da ya makikadkadwaan da en Diyos. Pag manpalti si ad-ado para sin am-in ay opisyal na.

Din Nangikeddengan Solomon Si Esa Ay Kasos (3:16-28)

¹⁶ Baken nabayag, wada et di doway ay mangilaklakos kinababai da ay inmey sin ari. ¹⁷ Kanan din esa, Apo ari, es-esa ay beey di pantetean mi sin babai ay nay. Yan idi wadas sisya sin beey ay kad-ak, nan-anakak si lalaki. ¹⁸ Sin katlo na, nan-anak abes sisya si lalaki. Magay odom ay ipogaw sin beey ay doy mo adi et dakami anggoy ay doway. ¹⁹ Sin esay labi, natey din anak na tan tinap-ilana. ²⁰ Idi naseseyepak, binmangon sin gawan di labi et nansokatena din doway ay moyang. Say in-padaag nan sak-en din anak na yan say dinaag na din anak ko. ²¹ Idi binmangonak sin kabigatana yan pansosoek koma din anak ko, inilak et ay

nanatey. Ngem idi estek ay imatonan, nailak ay baken met din anak ko.

²² Nankali abe din esay babai yan kanana, “Aga! Say natey din anak mo et anak ko din matmatago.” Et nansongbat da sin sangoanan di ari.

²³ Pag kanan din ari, “Kanan din esa en anak na din matmatago yan anak din esa din natey, ngem siya met laeng abe din ibagbagan di esa.” ²⁴ Idi siya di kanana, “Man-iali kayo si kumpulan.” Idi indateng da, ²⁵ kanana ay nangibilin, “Godwaen yo din matmatago ay anak ta panbingayan da.”

²⁶ Ngem gapo sin palalo ay layad ya seg-ang din tet-ewa ay akin anak, kanana sin ari, “Apo, pangasim ta adi yo peslen. Olay idawat yo en sisya.”

Din esa pay yan kanana, “May et, godwaen yo. Olay magay mangoka en dakami.”

²⁷ Pag kanan din ari, “Adi yo peslen din moyang mo adi et idawat yo sin namangpango ay babai. Sisya di tet-ewa ay akin anak.” ²⁸ Idi dinngen din amin ay Israelita din inkeddeng di ari, palalo ay pinatpateg ya dinaydayaw das sisya, tan naila da ay waday laing na ay napon Diyos ay mangiked-deng si kostokosto sin kaskasos.

4

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

Din Inturturayan Solomon Ya Din Laing Na (4:20-21,34)

²⁰ Kaman din kaad-adon di darat sin igid di baybay din kaad-adon di ipogaw ed Juda ya Israel. Napnek da ay nangnangan ya nan-in-inom et naragsak da. ²¹ Inturayan Solomon din amin

ay nasyon manipod sin ginawang ay Eufrates engganad Filistia ya sin beddeng di Egipto. Nanbowis ya nansilbi dan Solomon sin intiro ay timpon di biyag na. ^{22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34} Nadamag di kaariari sin intiro ay lobong din kinalaing Solomon et nan-ibaa das ipogaw ay en nandenge en sisya.

5

Din Tolagan Da Solomon En Hiram

(5:1-6,10,18)

¹ Idi dinngen Hiram ay ari ed Tiro ay nado-tokan si Solomon ay maisokat en Ari David ay ama na, nan-ibaa si panakaawak na ay emey en Solomon. Si Hiram ay nay yan nabayag ay gayyem en David. ² Idi nantaoli da din inbaan Hiram, siya na di inpaibagan Solomon, ³ “Ammom ay adi nasangon amak ay David ay mangisaad si timplo ay pandayawan di ipogaw en Yahweh ay Diyos na gapo ta kanayon ay ginobgobat di odom ay nasyon enggana ay nangabaken Diyos sisya sin amin ay kalabana. ⁴ Ngem ed wani, indawtan Yahweh sak-en si talna sin amin ay soli tan maga di kalaban ono lawa ay pasamak. ⁵ Isonga panggep ko ay mangisaad si timplo ay pandaydayawan di ipogaw en sisya ay kaman din inbaga na en amak ay David. Kanana, ‘Din anak mo ay isaad ko ay maisokat en sik-a ay manturay di mangamag si timplo ay pandaydayawan dan sak-en.’ ⁶ Isonga man-ibaa kas ipogaw mo ay en man-getad si sidro ed Lebanon para en sak-en. Mantinolong din ipogaw ta, ta asiak idawat en sik-a din lagbon di ipogaw mo, olay pigay ibagam, tan ammom

ay maga en dakami di makaiso sin laing di taga-Sidon ay man-getad si kaiw.” ^{7 8 9 10} Et siya di, inpaiey Hiram amin din kasapolan Solomon ay nabanglo ay kaiw ay makwani en sidro ya bebe. ^{11 12 13 14 15 16 17 18} Et pag isaganaan di karpintiron da Solomon en Hiram pati din taga-Gebal* din tabla ya bato ay kasapolan sin maamag ay timplo.

6

Din Naamagan Di Timplo (6:1,11-14,38b)

¹ Inlogin Solomon ay nangisaad sin Timplo sin maika-480 ay tawen manipod sin kinmaanan di Israelita ed Egipto, sin maikap-at ay tawen ay panturayana ed Israel. Inlogi na sin maikadwa ay bowan ay kanan da en Ziv. ^{2 3 4 5 6 7 8 9 10}

¹¹ Kanan Diyos en Solomon, ¹² “Mo maipanggep sin Timplo ay nay ay am-amagem, ipatongpal ko babaen en sik-a din inkarik en amam ay David mo ipapasnek mo ay tongpalen amin ay linteg ya bilin ko. ¹³ Et makiteeak sin ipogaw ko ay Israelita ya adiak baybay-an daida.” ¹⁴ Et siya di, inamag Solomon din Timplo enggana ay nakdeng. ^{15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38b} Pito ay tawen di nangamagan Solomon sin Timplo ay sana.

7

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34

---

* **5:18** Ed Gebal (Biblos sin pangikalian di Griego) yan tapin di iturayan Hiram. Din man-ili ed Gebal yan nalaing da ay karpintiro.

8

Din Naipasgepan Di Baol Di Tolagan Sin Timplo (8:1-6,9-13)

¹ Idi siya di, inpaayag Ari Solomon am-in ay papangolon di tribu ya pamilyan di Israelita ta matopog da ed Jerusalem ta en da alaen din Baol di Tolagan Diyos ed Zion ay makwani en Siyodad David ta itikid da sin Timplo. ² Nasinop da am-in sin kad-an di ari sin timpon di fiesta ay makwani en Pansidoman sin maikapito ay bowan ay makwani en Etanim. ³ Idi dinmateng da am-in, tinilid din papadi din Baol di Tolagan, ⁴ et in-ey da sin Timplo. In-ey aben din papadi ya odom ay Levita din Tolda ay Panpappailaan Diyos ya din am-in ay maosal sidi. ⁵ Pag masinop da Solomon ya din am-in ay Israelita sin sangoanan di Baol et nan-idaton das adi kabilang ay baka ya karnero.

⁶ Makdeng pay di, inpasgep din papadi din Baol di Tolagan Diyos sin Timplo et inpeey da sin Kasasantoan ay Kowarto sin pinapayongan di payak di kerubim, tan say lebbeng na ay kad-ana. ⁷ ⁸ ⁹ Magay odom si naigto sin Baol mo adi et din doway ay nadampilak ay bato ay inigton Moses sin kawada na sin dontog ay Sinai. Isdi di nangipaammoan Diyos sin intolag na sin Israelita sin nakdeng ay kinmaan da ed Egipto.

¹⁰ Idi kinmaan din papadi sin Timplo, napno si liboo ¹¹ ay mankoniniing begew sin kawadan Diyos, isonga adi da kasin makasgep ay mangitoloy sin am-amagen da. ¹² Pag kanan Solomon ay nankararag, “Sik-a ay Diyos et kinwanim en naposkol ya mabolinget ay liboo di panbeeyam.

¹³ Nay di inpasaad ko ay maptemapteng ay timplo ay panbeeyam si eng-enggana.”

*Din Kararag Solomon Ay Nan-idaton Sin Timplo
(8:14-30,41-61)*

¹⁴ Idi wadas di din intiro ay gimong di Israelita ay pinmipika, sinagong din ari si daida, et pag nan bindisyonan daida. ¹⁵ Kanana, “Maday-dayaw si Yahweh ay Diyos di Israelita. Babaen sin panakabalina, tinongpal na din inkari na en amak ay David. ¹⁶ Tan kanana, ‘Manipod sin agew ay nangipangoak sin Israelita ay ipogaw ko ay komaan ed Egipto, magay pinilik ay siyodad sin intiro ay Israel ay kaisaadan di Timplok ay pandaydayawan da en sak-en. Ngem pinilik si David ay mangituray sin Israelita ay ipogaw ko.’ ¹⁷ Layden amak ay David ay man-amag si timplo ay panbeeyan Yahweh ay Diyos di Israelita, ¹⁸ ngem kanan Diyos en sisya, ‘Kosto di ninemnem mo tan laydem kayman ay man-amag si timplo ay pandayawan da en sak-en. ¹⁹ Ngem baken sik-a di mangamag sin Timplo mo adi et din anak mo ay ipolim to. Sisya di mangisaad sin Timplo ay panbeeyak.’ ²⁰ Tinongpal Diyos din kari na tan nay sak-en di naisokat en David ay amak ay manturay isnan Israel ay kaman met laeng din inkari na. Natongpal abe ay inamag ko din Timplo ay panbeeyan ya maidaydayawan Yahweh ay Diyos di Israelita. ²¹ Waday inpaisaganak isdi ay kaipay-an din Baol ay naidolinan di intolag Diyos sin apapo tako sin nangipangoana en daida ay komaan ed Egipto.”

²² Pag pomika si Solomon sin sagang di altar sin sangoanan di intiro ay gimong di Israelita yan nandepa ay nangisagang sin takkay na ed langit. ²³ Kanana, “Sik-a ay Yahweh ay Diyos di Israelita, magay odom ay Diyos si makaiso en sik-a ed daya ya isnan daga. Dadlon kan tongpalen din intolag mo ya ipailam din adi manbalbaliw ay layad ya seg-ang mo sin ipogaw mo ay mangitoltoloy ay mangimongsan si amin ay nemnem da ay mansilbi en sik-a. ²⁴ Tinongpal mo din inkarim en amak ay David ay baam. Ed wani ay agew, sik-a ay mismo di nanongpal babaen sin panakabalin mo.

²⁵ “Yahweh, sik-a ay Diyos ay daydayawen di Israelita, sapay koma ngarud ta tongpalem abe din esa ay inkarim en amak ay mantoltoloy ay wadan to di dotokam sin poli na ay manturay isnan Israel, dalo et mo esten da ay manongpal en sik-a ay kaman din inyat na. ²⁶ Isonga ed wani, kedawek en sik-a ay Diyos di Israelita ta tongpalem kod na ay inkarim en amak ay David ay baam.

²⁷ “Ngem ay tet-ewa aya ay mantee ka isnan daga? Mo din kangatoan ay langit yan adi dakan malaon, adi pay masepsep et nan inamag ko ay Timplo. ²⁸ Ngem olay mo siya di, dengngem kod ay Diyos ko nan kararag ko ay baam ay mankedaw si seg-ang mo. Dengngem kod nan kararag ya adawag ko isnan sangoanam ed wani ay agew. ²⁹⁻³⁰ Bantayam kod nan Timplo si inag-agew ya nilablabi tan sinay di lugar ay pinilim ay panbeeyam ya pandayawan da en sik-a, isonga dengngem koma di kararag ko ya din ipogaw

mo ay Israelita mo mankararag kami ay man-asagang isnan Timplo. Issan ed langit ay kad-am dengngem koma din kararag mi ya pakawanem dakami. ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰

⁴¹ “Olay din mangili ed addawi ay baken Israelita ay ipogaw mo, et omali da begew sin kinangaton di ngadan mo. ⁴² Tan mandinamag to sin kailiili din panakabalin mo ay mangamag si olay sino ay laydem. Mo omali da ay mankararag ay manasagang isnan Timplo, ⁴³ dengngem koma is-san ed langit ay kad-am din kararag da ta patgam amin ay kedawen da ta say maammoan di amin ay ipogaw isnan daga si sik-a et egyatan ya patgen das sik-a ay kaman din iyat di Israelita ay ipogaw mo. Et maammoan da abe ay din Timplo ay nay ay inamag ko yan say panbeeyam ya panday-dayawan di ipogaw en sik-a.

⁴⁴ “Mo en makigobat din ipogaw mo, olay in-toy pangibaaam en daida ya mankararag da ay nakasango isnan siyodad ay pinilim ya sin Timplo ay inamag ko ay panbeeyam, ⁴⁵ dengngem koma ed langit din kedawen da ta pangabakem daida. ⁴⁶ Mo manbasol da en sik-a tan magay ipogaw ay adi manbasol, et bomonget kan daida ya bay-am ay abaken din kalaban da ya itakin da sin ili da ay addawi ono asag-en; ⁴⁷ ngem no sin lugar ay naibalodan da ya manbabawi da et ipodno da din basol da, dengngem koma din kararag da. ⁴⁸ Dengngem koma din kararag da mo tet-ewa ay manbabawi da ya sagongen das sik-a sin ili ay naibalodan da ya sagangen da din daga ay indawat mo sin ap-apo da, ya din pinilim ay siyodad ya Timplo ay inamag ko ay panbeeyam.

⁴⁹ Dengngem koma din kararag da issan ed langit ay kad-am ta maseg-ang kan daida. ⁵⁰ Pakawanem koma din ipogaw mo sin amin ay nanbasolan dan sik-a ta iturong mo ay seg-angan din nangibalod en daida. ⁵¹ Tan daida din mismo ay ipogaw mo ay inpangom ay komaan ed Egipto ay nanlak-aman das palalo ay ligat ay maiarig si manbidbidang ay apoy. ⁵² Sapay koma ta maseg-ang ka ya kanayon ay dengngem din adawag ya kararag ko ay baam ya din ipogaw mo ay Israelita. ⁵³ Tan mismo ay sik-a ay Kangatoan ay Diyos yan pinilim daida sin amin ay nasyon isnan daga ta daida di manbalin ay ipogaw mo ay kaman din inbagam en Moses ay baam sin nangipangoam sin ap-apo mi ay komaan ed Egipto.”

⁵⁴ Idi nakdeng ay nankararag si Solomon, pinmika sin sangoanan di altar ay nandokmogana ay nangikayang sin takkay na. ⁵⁵ Pinmika et inbogaw na ay namindisyon sin intiro ay gimong di Israelita. Kanana, ⁵⁶ “Madaydayaw si Diyos ay nangidawat si pan-illengan din Israelita ay ipogaw na ay kaman din inkari na. Magay olay esa ay adi natongpal sin inkari na en Moses ay baa na. ⁵⁷ Sapay koma ta si Yahweh ay Diyos tako yan kanayon ay komadkadwa ay kaman din inyat na sin aam-a tako. Sapay koma ta adi na taytaynan ya baybay-an si datako. ⁵⁸ Sapay koma ta iturong nas datako ay mangonod sin amin ay laydena ya mantongpal sin linteg ya bilbilina ay inpaammo na sin ap-apo tako. ⁵⁹ Sapay koma ta kanayon ay nemnemen Diyos dana ay inkararag ko en sisya ta kanayon ay seg-angana din ipogaw

na ay Israelita ya din ari da sin kasapolan das inag-agew. ⁶⁰ Et mo siya di, maammoan di ipogaw sin amin ay ili isnan lobong ay si Yahweh anggoy di Diyos ay magay odom. ⁶¹ Masapol koma ngarud ay imongsan yo din nemnem yo en Yahweh ay Diyos tako ta kanayon ay tongtongpalen yo din linteg ya bilbilina ay kaman ed wani.” ^{62 63 64 65 66}

9

Din Kasin Nanpailaan Diyos En Solomon (9:1-9)

¹ Idi kindeng Solomon din Timplo ay panbeeyan Diyos ya din palasyo, ya din amin ay laydena ay amagen, ² nanpaila kasin si Diyos en sisya ay kaman din inyat na ed Gibeon. ³ Kanan Diyos en sisya, “Dinngek din kararag mo en sak-en et nanbalinek ay nasantoan din Timplo ay inamag mo babaen sin manteeak isdi si eng-enggana. Kanayon ay ayowanak ya salaknibak din Timplo ay doy. ⁴ Mo sik-a pay, mo kaman kan si amam ay David ta nalinteg ya kosto di amagem sin pangiilaak, ya patiem amin ay linteg ya ibilin ko, ⁵ tongpalek to din inkarik en amam ay David ay mantoltoloy di panturayan di poli na isnan Israel si eng-enggana. ⁶ Ngem mo sik-a ya din an-ak mo yan adi yon tongpalen din linteg ya bilbilin ko en dakayo ya mansilbi ya mandayaw kayo si sinan didiyos, ⁷ taynak to nan Timplo ay intoding ko ay panbeeyak. Pakaanek abe din Israelita sin lugar ay indawat ko en daida et palalo ay laslasoyen di odom ay nasyon si daida. ⁸ Dadlon mabakas din Timplo ay nay et masdaaw to di malabas.

Kanan da, ‘Apay ngata ay say inamag Diyos na isnan ili ya Timplo ay nay?’ ⁹ Et kanan di odom ay manongbat, ‘Tan dinokogan das Yahweh ay Diyos da ay nangipango sin ap-apo da ay kinmaan ed Egipto. Sinagong da di odom ay diyos ta say pansilbian ya daydayawen da, et say gapo ay inpalak-am Diyos amin dana ay ligat en daida.’”
 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28

10

Din Nanbisitaan Di Reyna En Solomon (10:1-13)

¹ Idi dinngen din reyna ed Seba din mandinamag ay laing Solomon ay napo en Diyos, ena pinadas si Solomon si nankaliligat ay salodsod. ² Ad-ado di inkoyog na ay baa. Kinoyog na abe di ad-ado ay kamel ay nailoganan di ad-ado ay bangbanglo, balitok ya nankangingina ay bato. Idi dinmateng da sin siyodad, inmey sin kad-an Solomon et sinalodsod na amin ay manemnem na. ³ Sinongbatan Solomon am-in et adi polos naligatan ay nangilawlawag en sisya. ⁴ Idi dinngen din reyna din kinalaing Solomon ya inila na din inamag na ay palasyo, ⁵ din makan ay maisagana sin lamisaana, din panakaolnos di oopisyal na, din mansilsilbi ya din nabanol ay osal da, din man-itagtagay si arak ya din aanimal ay inpaidatdaton Solomon ay mapooan sin Timplo Diyos, palalo ay nasdaaw sisya. ⁶ Kanana, “Tet-ewa baw din dinngek sin ilik maipanggep sin inam-amag mo ya laing mo. ⁷ Ngem adiak pinati dana enggana ay inmaliak et inilak ay mismo. Di katet-ewa na baw et kolang pay si

kagodwa din naipadamag en sak-en, tan din laing ya kinabaknang mo et addawi ay nasurok mo din naipadamag. ⁸ Nagasat da din aasawam* ya din oopisyal mo ay kanayon ay wada sin sangoanam ay mandengdenge sin kinalaing mo. ⁹ Madaydayaw koma si Yahweh ay Diyos mo ay nangipaila si layad na en sik-a ya nangisaad en sik-a ay ari isnan Israel. Gapo sin adi manbalbaliw ay layad Diyos sin Israelita, insaad nas sik-a ay ari ta mantoltoloy di siged ya kinalinteg.”

¹⁰ Idi nakdeng di, indawtan din reyna si Solomon si nasurok ay opat ay libo ay kilo† ay balitok, ad-ado ay bangbanglo ya nankangingina ay bato. Si doy di kaad-adoan ay bangbanglo ay inawat Solomon.

¹¹ Malaksig isdi, nan-idateng abe din bapor Hiram ay nankarkarga si balitok ay napo ed Ofir, ad-ado ay mankakakneg ay kaiw ay makwani en almug ya nankababanol ay bato. ¹² Inosal din ari din kaiw ay nay ay para posti sin Timplon Diyos ya sin palasyo. Naamag abe si gitara ya arpa ay osalen din mantoktokar. Da nay ay almug di kamayatan ay kaiw ay naidateng ed Israel. Magay odom ay naila si kaman dadi enggana ed wani.

¹³ Indawat Ari Solomon am-in ay kindaw din reyna ed Seba malaksig sin odom ay sagot ay indawat na. Makdeng pay di, sinmaa din reyna ay nangikoyog sin baa na.
14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29

---

* **10:8** Aasawam di kanana sin manuskrito ay Griego. Din kanana abe sin Hebreo et: ipogaw mo. † **10:10** Din kanana sin Hebreo et: 120 ay talento.

11

Din Ad-ado Ay Asawan Solomon (11:1-13)

¹ Ad-ado di laydelayden Solomon ay mangili ay babbabai. Baken anggoy din anak di ari ed Egipto, mo adi et nangasawa pay si babai ay Heteo ya Ammonita ya Moabita, ya taga-Edom ya Sidon. ² Inasawa nas daida olay mo inbilin Diyos sin Israelita ay adi da makiasawa si mangili tan daida di mangawis en daida ay mandayaw sin diyos da.* Ngem palalo pay dedan di layad Solomon en daida. ³ Pito ay gasot di asawa na ay anak di ari ya wada abey tolo ay gasot ay nababa di kasasaad da. Daida di gapo ay dinokoganas Diyos, ⁴ tan idi nakay sisya, inawis da ay mandayaw si odom ay diyos et naksayan din layad na en Diyos ay baken kaman si David ay ama na. ⁵ Nandayaw en Astarte ay daydayawen di taga-Sidon ya si Molek ay say kadodogis ay diyos di Ammonita. ⁶ Nanbasol si Solomon tan adi nan inmongsan di pammati na en Diyos. Baken kaman din inyat David ay ama na. ⁷ Nan-amag si pandaydayawan en Kemos ay kadodogis ay diyos di Moabita ya si Molek ay kadodogis ay diyos di Ammonita sin dontog ay naibandas belaan di agew ed Jerusalem. ⁸ Say inyat na met laeng sin odom ay mangili ay asawa na ta say waday pan-ipoon das insinso ya pan-idatonan da sin sinan didiyos da. ⁹⁻¹⁰ Olay mo namin dow a ay nanpaila† en Solomon si Yahweh

* **11:2** Din inbilin Diyos et matengan sin Deuteronomio 7:3-4.

† **11:9-10** Din dow a ay nanpailaan Diyos en Solomon et matengan sin 1 Aari 3:5-14 ya 9:2-9.

ay Diyos di Israelita ya inbilina ay adi mandayaw si odom ay diyos, adi pinatin Solomon sisya mo adi et dinokogana. Isonga binmonget si Diyos ¹¹ yan kanana, “Gapo ta siya na di inamag mo ya adi kan tinongpal din intolag ya inbilin ko, sok-tobak din turay mo et idawat ko si esa ay opisyal mo. ¹² Ngem gapo en David ay amam, adiak amagen sin kamatagom mo adi et sin timpon di anak mo. ¹³ Olay mo siya di, adiak golpien ay kaanen en sisya din intiro ay ili. Idawtak si esay tribu ay iturayana begew en David ay baak ya begew abe ed Jerusalem ay pinilik ay panbeeyak.”
 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25

Din Inkarin Diyos En Jeroboam

(11:26,29-36,40)

Idi siya di, wada da di nanbalinen Diyos ay kaibaw en Solomon ay si Hadad ay polin di aari ed Edom ya si Rezon ay nanturay ed Syria. (11:14-25)

²⁶ Wada abey esa ay opisyal Solomon ay nanguntra en sisya, si Jeroboam ay anak Nebat ay taga-Zereda ed Efraim. Si Zerua ay esa ay balo di ina na. ²⁷ ²⁸ ²⁹ Sin namingsan ay enggay nadipos si Jeroboam ed Jerusalem, wadas Ahas ay pankalkalian Diyos ay taga-Shilo ay nangabat en sisya sin kalsada. Ang-anggoy da ay dow. ³⁰ Idi nan-abat da, kakaan din mamadto ay sana sin baro ay tak-ep di bado na asi na binisngit ay nansinpo ya dow. ³¹ Kanana en Jeroboam, “Alaem nan sinpo ay bisngit di badok tan kanan Yahweh ay Diyos di Israelita en sik-a, ‘Alaek din iturayan Solomon et idawat kon sik-a di sinpo ay tribu. ³² Mabay-an en Solomon di esa ay tribu

begew en David ay baak ya begew ed Jerusalem ay siyodad ay pinilik sin intiro ay Israel. ³³ Amagek na gapo ta dinokoganas sak-en et nandayaw en Astarte ay diyos di taga-Sidon ya si Kemos ay diyos di Moabita. Dinayaw na abe si Molek ay diyos di Ammonita et adi na inamag din kosto sin pangi-ilaak. Adi nantongpal sin linteg ya bilbilin ko ay baken kaman din inyat David ay ama na. ³⁴ Ngem adiak kaanen amin en Solomon din iturayana, tan insaad kos sisya ay man-ari engganans tongpal biyag na begew en David ay baak ay pinilik ya nantongpal sin bilbilin ko. ³⁵ Alaek din iturayan di anak Solomon et idawat kon sik-a din sinpo ay tribu. ³⁶ Idawat kon esa sin anak na ay sana ta mo si David ay baak et mantoltoloy ay waday poli na ay manturay ed Jerusalem ay pinilik ay siyodad ay panbeeyak ya pandayawan di ipogaw en sak-en.’ ” ^{37 38 39}

⁴⁰ Pinanggep Solomon ay peslen si Jeroboam ngem tinmagtag ed Egipto. Nankamang en Sisak ay ari et nantees di enggana ay natey si Solomon.

Din Nateyan Solomon (11:41-43)

⁴¹ Din inam-amag ya laing Solomon yan naisolat sin libro ay napaoloan si Kaistoryaan di Biyag Solomon. ⁴² Opatapolo ay tawen ay nantee ed Jerusalem sin nangiturayana sin amin ay tribun di Israelita. ⁴³ Naiponpon sin naaladan ay partin di siyodad ay kanan da en Siyodad en David sin nateyana, et din anak na ay si Rehoboam di naisokat en sisya.

12

Din Nanigaan Din Sinpo Ay Tribun Di Israelita En Rehoboam (12:1-20)

¹ Idi siya di, inmey si Rehoboam ed Sekem, tan say nasinopan amin ay papangolon di Israelita ta isaad das sisya ay man-ari. ² Wada pay laeng si Jeroboam ay anak Nebat ed Egipto ay kinamang na sin nangilayawana en Solomon. Idi dinnge na di, nantaoli ed Israel. ³ Inpaayag din Israelita si Jeroboam et nankokoyog da am-in ay inmey en Rehoboam yan kanan da, ⁴ “Palalo ay pinmalpaligat si amam. Madagsen abe di inpaob-obla na en dakami, ngem no palag-anem din obla mi ed wani, mansilbi kami en sik-a ay kosto.”

⁵ Kanan Rehoboam ay nanongbat, “Soma kayo ta asi kayon mantaoli mo malabas di tolo ay agew.” Et sinmaa da. ⁶ Nakikali si Rehoboam sin papangolo ay nansilsilbi en Solomon idi matmatago pay laeng. Kanana ay nanpoot, “Sino di maibaga yo ay isongbat ko sin ipogaw?”

⁷ “Mo ed wani ay agew yan manpakombaba ka en da nay ay ipogaw ya patgam din kedkedawen da, mansilbi da en sik-a si eng-enggana.”

⁸ Ngem sinigaan Rehoboam din inbagan di nankakay ay papangolo et nakikali sin mansilsilbi en sisya ay katawenana. ⁹ “Sinoy maibaga yo ay isongbat ko sin kanan di ipogaw ay palag-anek din obla da?” kanana.

¹⁰ Kanan din babbaro ay sana ay katawenana, “Siya na di isongbat mo: Dakdakede di palpaliking ko mo din gitang amak. ¹¹ Mo madagsen di inpabaklay na en dakayo, madagdagsen pay di

ipabaklay ko. Mo sinoplit nas dakayo, latiko di iablat ko en dakayo.”

¹² Malabas pay di tolo ay agew, inmey da Jeroboam sin kad-an Rehoboam ay ari tan say inbaga na en daida. ¹³ Bogtak di inyat Rehoboam ay nanongbat sin ipogaw. Sinigaana din inbagan di nankakay et say inonodana din inbagan di babbaro. ¹⁴ Kanana, “Mo madagsen di inpabaklay amak en dakayo, mas madagdagsen pay di ipabaklay ko. Mo sinoplit nas dakayo, latiko di iablat ko en dakayo.” ¹⁵ Adi inkaskason din ari din kedkedawen di ipogaw, tan si Diyos di nangituron ta matongpal din inbaga na en Jeroboam ay anak Nebat ay inpaipadtona en Ahias ay taga-Shilo.

¹⁶ Idi ilaen din amin ay Israelita ay adi patgan din ari din inbaga da, kanan da ay nanongbat sin ari, “Maipababa koma si David ya din pamilya na. Ay sino od di pansigdan ay indawat na en dakami? Somaa kami ay Israelita! Bay-an daka ay polin David ay makaammo sin mismo ay pamilyam.” Et sinmaa din Israelita. ¹⁷ Magay nabay-an si iturayan Rehoboam mo adi anggoy din Israelita ay man-ili ed Juda. ¹⁸ Inbaan Ari Rehoboam si Adoniram ay kapatas di obla ay inkapilitan ta makingalat sin Israelita, ngem pinigpig da enggana ay natey. Gapo isdi, kalogan si Rehoboam sin kalisa na et linmayaw ay emey ed Jerusalem. ¹⁹ Manipod sidi, kanayon ay kontraen din Israelita ay man-ili sin amyanan din panturayan di polin David. ²⁰ Idi ammoen din Israelita ay sana ay nantaoli si Jeroboam, inpaayag da sin nasinopan da et say insaad da ay ari da am-in ay tribun

Israel.* Din tribun Juda anggoy di kinmakaman ay namigbig sin turay di polin David. ^{21 22 23 24}

*Din Nanokogan Jeroboam en Diyos
(12:25-33)*

²⁵ Inpaalad Jeroboam si batog din ili ay Sekem ed Efraim ay kadondontogan et nantees di. Asi nan tinaynan et ena aben inaladan ed Penuel. ²⁶⁻²⁷ Ngem kanan Jeroboam si nemnem na, “Mo kanayon ay em-emey din ipogaw ko ed Jerusalem ay en man-idaton sin Timplo, sigurado ay man-baliw to di nemnem da et kasin dan manpaituray en Rehoboam ay ari ed Juda. Mo say maamag di, domteng to di timpo ay pomse da.”

²⁸ Siya di, idi nakdeng ay nankedaw si pamagbaga, nan-amag si doway ay sinan baka ay balitok. Pag nan kanan sin ipogaw, “Palalo ay maligatan kayo ay mantikid ed Jerusalem. Naey da din diyos yo ay nangipango en dakayo ay Israelita ay komaan ed Egipto.” ²⁹ Inpeey na din esa ay sinan baka ed Betel† yan din esa ed Dan. ³⁰ Et nanbasol din ipogaw, tan nandaydayaw da ed Betel ya ed Dan. ³¹ Nan-amag abe si Jeroboam si pandayawan sin toktok di dodontog, ya nandotok si papadi ay olay baken Levita. ³²⁻³³ Dowana et todingan ay fiesta din pitsa 15 di maikawao ay bowan ay

---

* **12:20** Manipod sidi, nagodwa din nasyon ed Israel. Din sinpo ay tribu ay wada sin amyanan di ili et daida di makwani en tribun Israel. Din man-ili abe ed Juda ya Benjamin, et daida din kanan da en tribun Juda. † **12:29** Wada ed Betel sin beddeng di panturayana ay maibandas abagatan. Din kad-an aben di ed Dan yan sin amyanan.

kaman din masilibranan ed Juda.† Sin agew ay doy, nantikid sin inamag na ay altar ed Betel, ya sisya ay mismo et nan-ipoo si daton isdi para sin dow a ay sinan baka ay inamag na. Insaad na abe ed Betel din papadi ay nansilsilbi sin inamag na ay pandayawan sin toktok di dontog.

13

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34

14

Din Inpadton Ahias Maipanggep En Jeroboam (14:1-14,17-20)

¹ Sin doy ay timpo, nansakit si Abias ay anak Jeroboam. ² Idi siya di, kanan Jeroboam sin asawa na, “Emey ka ed Shilo sin kad-an di pankalkalian Diyos ay nangipadto ay man-ariak ed Israel, ngem masapol ay ilibak mo di kaipogaw mo ta adi da ammoan ay sik-a si asawak. ³ Man-itakin ka si sinpo ay tinapay, odom ay makan, ya anig ta emey ka sin kad-ana, et ibaga na di mapasamak sin anak.” ⁴ Tinongpal asawan Jeroboam din inbaga na et dinagdagos na ay inmey sin beey Ahias ed Shilo.

Sin doy ay timpo, nagodab si Ahias tan enggay nakay. ⁵ Ngem inbabagan Diyos en sisya ay wada ay emey din asawan Jeroboam ay mangilibak sin kaipogaw na ay mansalodsod maipanggep sin sakit di anak da. Inbagan aben Diyos di isongbat na. ⁶ Isonga idi dinngen Ahias din danegdeg

---

† **12:32-33** Din fiesta ay nay di makwani en Ab-abong. Tinodingan Diyos ay masilibranan sin maikapito ay bowan (Levitico 23:34), ngem binaliwan Jeroboam din pitsa ay kasilibrarana.

di dapana sin segpan yan kanana, “Senggep ka. Ammok ay sik-a si asawan Jeroboam. Apay nga panggep mo ay sikapan sak-en ta say adiak ilasi-nan sik-a? Waday lawa ay ipadamag ko en sik-a. ⁷ En ka ibaga en Jeroboam ay siya na di inbagan Yahweh ay Diyos di Israelita, ‘Pinilik sik-a sin kaipoipogaw et insaad kos sik-a ay mangituray sin Israelita ay ipogaw ko. ⁸ Sinoktobak din turay di polin David et indawat kon sik-a ngem baken kan kaman si David ay baik. Tan si David yan tinongpal na din bilbilin ko ya inpapasnek na ay nangonod sin laydek et say inamag na anggoy din kosto sin pangilak. ⁹ Madagdagsen di basbasol mo mo din amin ay namangpango mo sik-a. Dinaydayaw mo di natenaw ay balitok ay naamag si sinan didiyos. Dadlon ka aben dinokogan ya linaslasoy sak-en, isonga binmongetak en sik-a. ¹⁰ Gapo isdi, ipalak-am ko sin pamilyam di lawa ay mapasamak. Peslek amin ay lalaki sin polim, nakay ono anak. Kaman din iyat di manpoos logit di iyat ko sin polim enggana ay maabos da. ¹¹ Kanen di aso din polim ay matey sin siyodad yan kanen di titit din matey sin away.’ Siya na di inbagan Diyos.”

¹² Intoloy Ahias ay nangibaga sin asawan Jeroboam, “Soma ka ed wani. Sin kosto ay oras ay domatngam sin ili yo, matey din anak yo. ¹³ Iladingitan di amin ay Israelita asi dan iponpon. Sisyanggoy di mayat di iyat na ay maiponpon sin polin Jeroboam, tan anggoy na si napnekan Apo Diyos ay daydayawen di Israelita. ¹⁴ Wadan to di isaad Diyos ay man-ari isnan Israel et say mangabos sin pamilyan Jeroboam. Baken mabayag mo

adi et mapasamak ay dagos.” ¹⁵ ¹⁶

¹⁷ Idi nakdeng ay nankali din mamadto, sin-maa din asawan Jeroboam ed Tirza. Idi kosto ay senggep sin pantew, natey din anak da. ¹⁸ Pag dan iponpon et nanladingit am-in ay Israelita ay kaman met laeng din inpaibagan en Ahias ay pankalkaliana.

¹⁹ Din odom ay naamag sin timpon Jeroboam ay kaman din nakigobatana ya din inyat na ay nanturay et naisolat da sin libro ay kaistoryaan di biyag di aari ed Israel. ²⁰ Dowanpo ya esa ay tawen di nanturayan Jeroboam, pag matey et naiponpon. Naisokat ay nan-ari si Nadab ay anak na.

*Din Nanturayan Ari Rehoboam Ed Juda
(14:21-26,29-31)*

²¹ Mo pay ed Juda, opatapolo ya esa di tawen Rehoboam ay anak Solomon sin naisaadana ay ari. Nanturay si sinpo ya pito ay tawen ed Jerusalem ay din siyodad ay pinilin Diyos sin amin ay tribun di Israelita ay say panbeeyana. Si Naama ay Ammonita di ina na. ²² Lawa di inam-amag din man-ili ed Juda sin pangilan Diyos. Gapo sin basol da, nasursurok di inyat da ay nangi-pabonget en sisya mo din ap-apo da. ²³ Sin amin ay toktok di dontog ya poon di kaiw ay mayat si panlidoman, nan-am-amag da abe si pandayawan da si sinan didiyos. Nantootood da abes bato ay pandaydayawan da ya posti ay pangidaydayaw da en Asera ay didiyosen da. ²⁴ Asi et naisepsep ay waday mantee sin pandaydayawan da ay mangi-laklako sin kinalalaki ya kinababai da. Inamag da amin ay kadodogis sin pangilan Diyos ay kaman

din am-amagen di sigod ay man-ili ay inpakaan Diyos ta maisokat da ay Israelita.

²⁵ Sin maikalima ay tawen ay nanturayan Rehoboam, ginobat Sisak ay arin di Egipto ed Jerusalem. ²⁶ Ina na amin ay gameng sin Timplo ya sin palasyo pati da din kasay ay nam-es si balitok ay inpaamag Solomon. ^{27 28}

²⁹⁻³⁰ Kanayon abe ay nan-gogobat da Rehoboam en da Jeroboam. Mo din odom ay napasamak sin nanturayan Rehoboam ya din am-in ay inamag na, naisolat da sin libro ay kaistoryaan di biyag di aari ed Juda. ³¹ Idi natey si Rehoboam, naitapi sin naiponponan di aap-o na sin Siyodad en David. Naisokat ay nan-ari si Abias ay anak na.

15

1

*Din Aari Ed Juda Enggana Sin Timpon Jehosafat
(15:2a,3,8,10-12,14,16,24)*

^{2a} Tolo ay tawen di nanturayan Abias ed Jerusalem. ³ Inamag na amin din basol ay inamamag ama na. Baken kaman si apo na ay David ay naimongsan di nemnem na en Yahweh ay Diyos na. ^{4 5 6 7 8} Idi natey si Abias, naiponpon sin naidolinan di aap-o na sin Siyodad en David. Si Asa ay anak na di naisokat ay nan-ari, ^{9 10} et nanturay ed Jerusalem si opatapolo ya esa ay tawen. Si Maaca ay anak Absalom di apo na ay babai.

¹¹ Si Asa yan kaman si apo na ay David. Inamag na din kosto sin pangilan Diyos. ¹² Inpakaana din lallalaki ya babbabai ay mangilaklakos awak da

ay mantee sin pandaydayawan sin dodontog. Ki-naana abe din sinan didiyos ay inam-amag di aap-o na. ^{13 14} Adi na kinaan din pandaydayawan ay wada sin dodontog, ngem naimomongsan di nem-nem na ay mansilbi en Diyos sin intiro ay biyag na. ^{15 16} Sin timpon da Asa en Baasa ay ari ed Israel, kanayon ay nan-gogobat da. ^{17 18 19 20 21 22 23 24} Idi natey si Asa, naiponpon sin naipayagan di aap-o na sin Siyodad en David, et naisokat ay man-ari si Jehosafat ay anak na.

*Din Aari Ed Israel Enggana Sin Timpon Ahab
(15:25-30; 16:25-26,28-34)*

²⁵ Mo ed Israel abe, naisaad ay ari si Nadab ay anak Jeroboam. Naamag na sin maikadwa ay tawen ay nanturayan Asa ed Juda, et inturayana ed Israel si dow a ay tawen. ²⁶ Iniso na din ogalin ama na, tan lawa di inam-amag na sin pangilan Diyos ya inpango na din Israelita ay manbasol.

²⁷ Asi et wadas Baasa ay anak Ahias ay polin Issakar ay nanplano ay mamse en Nadab. Et inpapati na ay namse sin nanlikoban Nadab ya din sosoldadon di Israelita ed Gebbeton ay ilin di Filisteo. ²⁸ Pag maisokat, et sisya di nanturay ed Israel. Naamag na sin maikatlo ay tawen ay nanturayan Asa ed Juda.

²⁹ Idi nanturay sisya, dagos ay pinse na din amin ay pamilyan Jeroboam. Iwed di olay es-esa ay nabay-an, ay siya met laeng di inpaipadton Diyos en Ahias ay pankalkaliana ay taga-Shilo. ³⁰ Naamag na begew sin basbasol Jeroboam ya din nangiturongana abe sin Israelita ay manbasol ay say binmongetan Yahweh ay Diyos da.

Pag lawa din aari ay nansosokat ay nangituray ed Israel. Nanturay si Baasa si dowanpo ya opat ay tawen, pag matey et naisokat si Ela ay anak na. Idi nanturay si Ela si dowanpo ya opat ay tawen, pinsen Zimri ay nangipangolo sin kagodwan di kalisa na ay para gobat, et insaad na din awak na ay ari. Pag nan peslen din am-in ay pamilyan Baasa ay nabay-an. Ngem idi nalabas di esa ay dominggo et anggoy, insaad din kaipoipogaw si Omri ay ari da. Si Omri yan komander di sosoldado. Idi siya di, nanpokok si Zimri sin makneg ay pankamangan sin palasyo, asi na pooan, et say nateyana. Pag manturay si Omri ed Israel si sinpo ya dowanpo ya opat ay tawen. (15:31–16:24)

31 32 33 34

16

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24

²⁵ Ngem lawa di inam-amag Omri sin pangilan Diyos yan madagdagsen pay di basbasol na mo din amin ay nangon-ona ay nanturay mo sisya.

²⁶ Inonodana amin din inamag Jeroboam ay anak Nebat ya inpangoloana din Israelita ay nanbasol, isonga binmonget si Yahweh ay Diyos da gapo sin magay silbi na ay sinan didiyos ay daydayawen da. ²⁷ ²⁸ Idi natey si Omri yan naiponpon ed Samaria et si Ahab ay anak na di naisokat ay ari.

²⁹ Din naisaadan Ahab ay anak Omri ay man-ari ed Israel yan naitompong sin maika-38 ay tawen ay nanturayan Asa ay ari ed Juda. Dowanpo ya dowanpo ya opat ay tawen di nanbeeyana ed Samaria ay mangituray sin Israelita. ³⁰ Nakarkaro di basol ay

inam-amag Ahab ay anak Omri mo din nanturtu-ray ay nangon-ona mo sisya. ³¹ Baken napnek sin nangam-amagana si kaman din basol Jeroboam ay anak Nebat. Inasawa na abe si Jezebel ay anak Etbaal ay ari ed Sidon et nansilbi ya nandayaw en Baal. ³² Nan-amag si altar ay para en Baal sin timplon Baal ay inamag na ed Samaria. ³³ Tinood na abe di posti ay pangidaydayaw da en Asera. N-sursurok pay din inamag Ahab ay nangipabonget en Diyos mo din amin ay nangon-ona mo sisya ay nan-ari ed Israel.

³⁴ Sin timpon Ahab, binangon kasin Hiel ay taga-Betel din alad ya eneb ed Jerico. Et natongpal din inpaipadton Diyos en Josue ay anak Nun, tan idi nakdeng ay insaad na din fondasyona, natey si Abiram ay besag na, yan idi inamag na din eneb na, natey abe si Segub ay anongos na.*

17

Din Adi Na Nan-od-odanan Sin Timpon Elias

¹ Waday mamadto ay manngadan si Elias ay taga-Tisbe ay sakop di Gilead. Inmey en Ahab yan kanana, “Begew sin panakabalin Yahweh ay matmatago ay Diyos di Israelita ay pansilsilbiak, magay dono ono odan isnan omal-ali ay tawen enggana ay ibagak.”

² Idi makdeng di, kanan Diyos en Elias, ³ “Komaan kas na. Emey ka sin naibandas belaan di agew ta en ka mantabon sin asag-en di kitkittoy ay ginawang ay Kerit sin naibandas belaan di agew ed Jordan. ⁴ Say pan-inomam din ginawang

---

* **16:34** Din inpadton Josue et madtengan sin Josue 6:26.

ay doy yan binilin ko din gayang ay man-iey da si kanem.” ⁵ Tinongpal na din inbagan Diyos et inmey sin kad-an di ginawang ay Kerit et nantees di. ⁶ Inagsapa ya minasdem ay man-idateng din gayang si karni ya tinapay yan sin ginawang di pan-in-inomana.

Si Elias Ya Din Nalasang Ed Zarefat

⁷ Baken nabayag yan namgaan din ginawang tan adi nan-od-odan sin daga ay doy. ⁸ Pag kanan Diyos en sisya, ⁹ “Emey ka ay dagos ed Zarefat ay sakop di Sidon ta mantee kas di. Binilin ko di esay balo isdi ta panganen daka.” ¹⁰ Et inmey ed Zarefat.

Idi dinmateng sin segpan di ili, waday balo ay mangakkaiw. Kanana sin babai ay sana, “Man-inomak kod si danom yo.” ¹¹ Idi em-emey din babai yan kanana, “Omya ka kod abe si esa ay tinapay.”

¹² Kanan din babai ay nanongbat, “Ammon Yahweh ay Diyos mo ay maga polos di tinapay ko. Wada anggoy di sinkagamet ay arina sin koli ya at-atik ay mantikan di olivo sin garapon. Mangakkaiwak ta waday pan-oto mi yan say longbos na dis kanen mi sin anak ko ay lalaki et sigurado ay matey Kamis dagaang.”

¹³ Ngem kanan Elias en sisya, “Adi kan madanagan. Somaa ka et ta en ka man-oto si kanen yo. Ngem pangon-onaem ay omioto si kitkittoy ay tinapay sin arina yo ta ialim, asi kan man-oto sin mabay-an si kanen yo sin anak mo. ¹⁴ Tan siya na di kanan Yahweh ay Diyos di Israelita, ‘Kadi et baken maabos din arina sin koli ya din

mantika sin garapon enggana ay sak-en ay Diyos et ipawadak di odan.’ ” ¹⁵ Sinmaa et tinongpal na din inbagan Elias. Et waday inmanay ay kinkinan da Elias ya din sin-ina si inag-agew, ¹⁶ tan tinmet-ewa din kalin Diyos ay inbagan Elias et adin naab-abos din arina sin kaipaypay-ana ya din mantika sin garapon.

¹⁷ Idi baken nabayag, nansakit din anak di balo ay sana yan kinmaro ay kinmaro enggana ay natey. ¹⁸ Kanan din babai en Elias, “Sik-a ay ipogaw Diyos, sino pay di gapo ay say inamag mo nan sak-en? Ay inmali ka ay mangipanemnem en Diyos sin basbasol ko ta say matey din anak ko?”

¹⁹ Kanan Elias ay nanongbat, “Ialim san anak mo.” Et ina na sin balo din anak, pag nan iey sin kowarto ed ngato ay panteteana et inpabaktad na sin katri na. ²⁰ Kanana ay nanpakaasi en Diyos, “Yahweh ay Diyos ko, ay olay nan balo ay pakidagdagosak yan paligatem tan nay adi kan naseg-ang sin anak na?”

²¹ Pag lomakbab si Elias si namitlo sin awak di anak dowan mankararag en Diyos ay kanana, “Yahweh ay Diyos ay daydayawek, pangaasim kod ta tagoem nan anak ay nay.” ²² Pinatgan Diyos din kararag Elias et natago kasin din anak. ²³ Binakwan Elias et inbaba na ay en indawat en ina na yan kanana, “Ilaem, natago din anak mo.”

²⁴ Kanan din babai ay nanongbat en Elias, “Napaneknekak ed wani ay ipogaw Diyos sik-a et din kalin Diyos ay ibagam yan tet-ewa.”

Si Elias Ya Din Mamadton Baal
(18:1-2a,17-46)

¹ Nalabas pay di kaageagew et dinomteng sin maikatlo ay tawen, kanan Diyos en Elias, “En ka manpaila en Ahab et pawadaek di odan.” ^{2a} Et inmey si Elias ay nanpaila en Ahab.

³ ⁴ ⁵ ⁶ ⁷ ⁸ ⁹ ¹⁰ ¹¹ ¹² ¹³ ¹⁴ ¹⁵ ¹⁶ ¹⁷ Idi inila na si Elias yan kanana, “Wada ka baw, sik-a ay namalpaligat sin Israelita.”

¹⁸ Ngem kanan Elias, “Baken sak-en di namalpaligat sin Israelita. Sik-a et adi ya din pamilyan amam, tan linablabsing yo din bilbilin Diyos yan nandaydayaw kayo en Baal. ¹⁹ Ed wani, ibilin mo sin amin ay ipogaw isnan intiro ay Israel ta en da omabat sin dontog ay Carmel. Itakin mo abe din 450 ay mamadton Baal ya din 400 ay mamadton Asera ay pakpakanen Jezebel.” ²⁰ Et pinakaammoan Ahab din ipogaw sin intiro ay Israel et natopog da sin dontog ay Carmel, pati da din mamadto ay sana.

²¹ Sinmag-en si Elias sin amin ay ipogaw yan kanana, “Pig-an pay ay isaldeng yo ay pankakadwaen din pammati yo? Mo si Yahweh di Diyos, say dayawen yo. Mo si Baal di Diyos et say dayawen yo.” Ngem ginmiginek din kaipoipogaw.

²² Pag kanan Elias, “Es-esaak anggoy ay nabayan sin mamadton Diyos, ngem waday 450 ay mamadton Baal. ²³ Man-a kayos doway ay bomaro ay baka. Alaen da din esa ta partien da ya tadtaden da, asi dan ipatang sin kaiw ay pangipooan ngem adi dan tetengan. Isaganak abe din esa et ipatang ko sin kaiw ay pan-ipooan ngem adiak aben tetengan. ²⁴ Mo makdeng di, mankararag kayo sin

diyos yo yan mankararagak abe en Yahweh. Din manongbat si kararag ay mangipawadas apoy yan sisya di tet-ewa ay Diyos.” Et inbogaw din amin ay ipogaw ay apolbalan da din inbaga na.

²⁵ Siya di, kanan Elias sin mamadton Baal, “Manpili kayo si esa sin baka ta mangon-ona kayo ay mangisagana tan ad-ado kayo. Mankararag kayo sin diyos yo, ngem adi yon tetengan.” ²⁶ Et ina da din baka yan insagana da. Nankararag da en Baal manipod sin agsapa enggana sin alas dosi. “Ay Baal, songbatam kod nan kararag mi,” kanan da ay nangibogbogaw downan dan manaytayaw ay manliked sin altar ay inamag da, ngem magay nanongbat sin kararag da.

²⁷ Idi man-gawa pay di agew, inlogin Elias ay siniten daida ay kanana, “Ibogaw yo pay. Diyos met si Baal. Amangan mo way naoneg ay nem-nemnemena ono ad-adoy am-amagena, mo adi ya way inmeyana. Tan mo et naseseyep ya masapol ay bangonen.” ²⁸ Inpiggigsa da din bogaw da downan da et egden din awak da si kampilan ya gayang enggana ay manteted din dada da tan say ogali da. ²⁹ Intoltoloy da ay nanbogbogaw ya nankalkali ay kaman dan naboge enggana ay dandani ay alas tres ay timpon di pan-idatonan, ngem downan et magay nanngge ya nanongbat sin kararag da.

³⁰ Makdeng pay di, kanan Elias sin kaipoipogaw, “Omasag-en kayos na.” Et sinmag-en da en sisya. Nilogiana ay nangamag sin nadadael ay altar ay nandayawan da en Diyos ed idi. ³¹ Nan-a si sinpo ya dowan ay bato, sag-eesa para sin tribun di polin

Jacob ay ngingadanan Diyos si Israel. ³² Say inosal na da san bato ay nan-amag si altar ay pan-idatonan si animal en Diyos. Nankaot si kanal ay nanliked sin altar. Din kalosong din kanal yan laonena di nganngani ay opat ay galon ay danom. ³³ Piney-ana si kaiw din altar asi nan tinadtad din baka et inpatang na sin kaiw. Pag nan kanan en daida, “Pon-en yo di opat ay koli si danom ta isodag yo sin naidaton ya sin kaiw.” Et tinongpal da. ³⁴ “Say iyat yo kasin,” kanana et pinidwa da. Binilina kasin daida et say inyat da si maikapitlo. ³⁵ Nan-ayos din danom sin altar et napno din kanal.

³⁶ Idi domteng din oras ay pan-idatonan, sinmag-en si Elias ay din mamadton Diyos sin altar yan kanana ay nankararag, “Sik-a ay Yahweh, Diyos ay dinaydayaw da Abraham, Isaac ya Israel, ipailam koma ed wani ay agew ay sik-a din Diyos ed Israel ya sak-en din baam, et inamag ko amin dana tan say inbilin mo. ³⁷ Songbatam koma ay Diyos nan kararag ko ta say mapaneknekan nan kaipoipogaw ay sik-a ay Yahweh si Diyos ay mangitaoli sin pammati da en sik-a.” ³⁸ Pag et kaekgas si Diyos si apoy et pinooana amin din naidaton, kaiw ya bato. Nakset din lota yan namgaan din kanal ay nanliked sin altar.

³⁹ Idi inilan din kaipoipogaw di, kalakpap da yan kanan da, “Si Yahweh di Diyos, si Yahweh anggoy di Diyos.”

⁴⁰ Idi siya di, binilin Elias daida, “Depapen yo din mamadton Baal. Adi yon ipalobos ay waday makalayaw.” Dinpap das daida et inpaiballalong

Elias sin ginawang ay Kison yan isdi ay pinse nas daida.

⁴¹ Idi makdeng di, kanan Elias en Ahab, “En ka mangan ya man-inom tan sanay madngek ay omal-ali ay napigsa ay odan.” ⁴² Et en nangan ya nan-inom si Ahab, ngem si Elias yan nantikid sin toktok di dontog ay Carmel, pag manyakog-ong ay nangidomog sin ropa na sin nan-gawaan di peweg na ay mankararag. ⁴³ Pag nan kanan sin baa na, “En ka tamangen din baybay.”

Inmey din bag-ena ay nantamang asi nantaoli yan kanana, “Maga polos met di mailak.” Namin pito ay inbaan Elias din baa na. ⁴⁴ Sin maikapito ay nantaoliana yan kanana, “Waday liboo ay kaman kadakdaken di adpan di ipogaw ay komaykayang sin baybay.”

Binilin Elias din bag-ena, “En ka ibaga en Ahab ta manlogan sin kalisa na ta somaa tan into et mo edasan di odan ya adi makalsot din kalisa na.” ⁴⁵ Sinkaattikan yan binmolinget ed kayang si liboo, nandagem ya nilogiana ay mandeges. Nanlogan si Ahab sin kalisa na ta somaa ed Jezreel. ⁴⁶ Siya et di, nawada en Elias di panakabalin Diyos et binilkoana din bado na asi nanagtag enggana sin beddeng di Jezreel* yan inonaana si Ahab.

19

Din Inmeyan Elias Sin Dontog Ay Sinai

¹ Dinad-at Ari Ahab en Jezebel ay asawa na amin din inamag Elias ya din namseana sin amin ay

---

* **18:46** Nasurok ay 26 ay kilometro di kaaddawin di Jezreel manipod sin dontog ay Carmel.

mamadton Baal. ² Idi dinngen Jezebel di, waday inbaa na en Elias ay nangibaga, “Mo adiak amagen en sik-a din inamag mo sin mamadton Baal sin kaman nina ay oras si bigat, olay pomse da din diyos.”

³ Inmegyat si Elias et linmayaw ta say adi da peslen. Intakina din baa na et inmey da ed Beerseba ay sakop di Juda yan tinaynanas di.

⁴ Naninsin-agew si Elias ay nandad-an ay inmey sin kadardaratan. Waday dintengana ay kaiw et tinmokdo sin sidom na yan inkararag na ay matey koma. Kanana, “Sik-a ay Diyos, enggay adiak maanosan na, isonga taoliem kod nan biyag ko tan maga met laeng di naitkenak sin aap-ok.”

⁵ Idi maldeng di yan binmaktad et naseyep sin sinidoman di kaiw.

Idi siya di, wada et di anghel ay nangiwit en sisya yan kanana, “Bomangon ka ta mangan ka.”

⁶ Manmokilang pay, wada di inila na ay tinapay sin kad-an di toktok na ay naoto sin man-atong ay bato ya esay koli ay danom, et nangan ya nan-inom pag bomaktad kasin.

⁷ Nantaoli kasin din anghel Diyos et giniwit na yan kanana, “Bomangon ka ta mangan ka tan addawi di pandad-anam.”

⁸ Binmangon si Elias et nangan ya nan-inom. Pinnigsa sin kinana ay sana et nandan si opatapolo ay agew ya labi enggana ay dinmateng ed Sinai* ay nanpappailaan Diyos. ⁹ Sinenggep si esa ay liyang et isdi ay naseyep sin labi.

Kanan Diyos en sisya, “Sinoy am-amagem isna ay Elias?”

---

* **19:8** Din kanana sin Hebreo et: Horeb. Di esa ay ngadana et Sinai.

¹⁰ Kanan Elias, “Inpakat ko din amin ay kabaalak ay nansilsilbi en sik-a ay Yahweh, Diyos ay Manakabalin Amin, ngem din Israelita yan dinokogan da din intolag mo. Dinadael da din aaltar mo yan pinse da amin din pankalkaliam, et sak-en anggoy di nabay-an yan nay layden da abe ay pomse.”

¹¹ Kanan Diyos en sisya, “Bomala ka ta pomika ka sin sangoanak sin toktok di dontog tan sak-en ay Diyos et nganngani ay malabasak.”

Idi siya di, wada et di napigsa ay dagem ay nangosokos sin dontog et napitapitak dan bato, ngem maga si Diyos ay naikoyog sin dagem. Idi sinmaldeng din dagem, nanyegyeg, ngem magas Diyos sin yegyeg. ¹² Makdeng din yegyeg yan way apoy, ngem magas Diyos sin apoy. Idi makdeng din apoy, waday nainayad ay ayasak. ¹³ Idi dengngen Elias din ayasak, in-opop na din tak-ep di bado na sin ropa na, pag bomala et pinmika sin segpan di liyang. Pag et waday kali ay kanana, “Sinoy amagem isna ay Elias?”

¹⁴ Kanan Elias, “Yahweh, Diyos ay Manakabalin Am-in, inpakat ko di amin ay kabaalak ay nansilsilbi en sik-a, ngem din Israelita yan nilinglingan da din intolag mo. Dinadael da din aaltar mo yan pinse da amin sin kampilan din pankalkaliam et sak-en anggoy di nabay-an yan nay layden da abe ay pomse.”

¹⁵ Kanan Diyos en sisya, “Mantaoli ka sin dinan mo ta emey ka sin kadardaratan ed Damascus. Mo domateng kas di, emey ka sin siyodad ta dotokam si Hazael ay man-ari ed Syria ¹⁶ yan dotokam abes Jehu ay anak Nimsi ay man-ari ed Israel. Dotokam

si Eliseo ay anak Safat ay taga-Abel Mehola ay say maisokat en sik-a ay mamadto. ¹⁷ Din makalisi sin kampilan Hazael, peslen ton Jehu yan din makalisi en Jehu et peslen Eliseo. ¹⁸ Ngem bayak di pito ay libo ay Israelita. Daida din adi nandayaw en Baal ya adi nang-ongo sin rebolto na.”

Din Nangayagan Elias En Eliseo Ay Kasokat Na

¹⁹ Inmey si Elias et dintengana si Eliseo ay man-al-alado. Waday sinpo ya dow a ay paris ay napakoan ay baka ay on-onodena yan sisya di mangial-alado sin maodi ay paris. Kinaan Elias din tak-ep di bado na yan in-amag na en Eliseo.†
²⁰ Kataynan si Eliseo sin baka na et inonod nas Elias yan kanana, “Palobosam kod sak-en ay en manpakada omona en da amak en inak ta asiak makikoyog en sik-a.”

Kanan Elias ay nanongbat, “Emey ka adi. Adiak pilpiliten sik-a.”

²¹ Siya di, tinaynan Eliseo et sinmaa. Ina na din ial-alado na ay baka et pinalti na. Say intongo na din alado ya pako ay nangiotoana sin karni pag nan idawat sin ipogaw et kinan da. Idi makdeng di, inmonod en Elias et nansilbi en sisya ay kabadang na.

20

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34

*Din Nangabakan Ahab En Benhadad
(20:42-43)*

---

† **19:19** Din nangamagan Elias sisi et sinyal ay si Eliseo di maiskat en sisya ay mamadto.

Idi siya di, en nakigobat da Benhadad ay ari ed Syria sin Israelita. Waday inbaan Diyos ay mamadto ay en nangibaga en Ahab, “Ay inilam din kaad-adon di soldado da? Awni man et pangabakek sik-a ta say pangammoam ay saken di Diyos.” Et natongpal, tan nangabak da Ahab. Sin omali ay tawen, kasin ginobat da Benhadad din Israelita yan nangabak kasin da Ahab. Emegyat si Benhadad ay peslen Ahab sisya, isonga kanana ay nakitolag en itaoli na din il-ili ay sinakop ama na mo wayaan Ahab sisya, et awena. Asi et binmonget si Diyos tan adi pinsen Ahab si Benhadad, isonga nan-ibaa si mamadto ay emey en sisya. (20:1-41)

⁴² Kanan din mamadto sin ari, “Siya na di ipaamon Diyos en sik-a. Gapo ta inpawayam din kineddengak ay matey koma, ikaroam sin biyag mo. Matey abe din sosoldadom gapo ta inpalobos mo ay matago din sosoldado na.” ⁴³ Sin nangeanas di, sinmaa din ari ed Samaria ay mansasadot ya mabmabonget.

21

Din Nangamgaman Ahab Sin Dagan Nabot (21:1-11,14-24,27-29)

¹ Malabas pay di timpo, waday napasamak manbegew sin kaob-obasan Nabot ay taga-Jezreel. Din daga na ay nay et asag-en sin palasyon Ahab ed Jezreel ay ari ed Samaria.*

² Sin namingsan, kanan Ahab en Nabot, “Idawat

---

* **21:1** Manturay si Ahab ed Samaria ay kapital di Israel. Wada abey palasyo na ed Jezreel.

mon sak-en din minolaam si obas ta eskak si natnateng tan asag-en sin palasyok. Sokatak si mas maymayat ay kaobasan ono lakoak mo say laydem. Bayadak olay piga di kanam.”

³ Ngem kanan Nabot, “Pangaasim apo. Iparit Diyos ay idawat kon sik-a din daga ay nay, tan tinawid ko sin ap-apok.”

⁴ Mansasadot ya mabmabonget si Ahab ay sin-maa gapo sin inbagan Nabot. Binmaktad sin katri na ay nanasango sin dingding yan sigaana ay mangan.

⁵ Idi sinenggep si Jezebel ay asawa na, kanana, “Ay sinoy gapo ay masmasadot ka ya sigaam ay mangan?”

⁶ Kanan Ahab, “Gapo sin inbagan Nabot. Tan kanak en lakoak din ineskanas obas ono sokatak mo say laydena ngem kanana et en adi mabalin ay idawat nan sak-en.”

⁷ Kanan asawa na, “Ay baken ayan sik-a di ari isnan Israel? Bomangon ka et ta mangan ka ya manragsak ka. Alaek din inobasan Nabot para en sik-a.”

⁸ Et nan-amag si solat asi nan inpirma din ngadan ya pirman Ahab, pag nan ipatolod sin oopisyal ya mabigbig ay omili ed Jezreel. ⁹ Siya na din nilaon din solat: “Man-ibilin kayo si agew ay pangitpean si dagaang ta sinopen yo din kaipoipogaw† yan patokdoen yo si Nabot sin

---

† **21:9** Mo din oopisyal di ili yan man-ibilin das agew ay pangitpean si dagaang, say pangammoan di omili ay waday nanbasol si nadagsen. Masapol ay makeddengnan din nakabasol ay matey ta say adi makidosa din omili.

sango. ¹⁰ Man-ipatokdo kayo si doway bayang-godaw sin sangoanana ay mangipabasol en sisya ay binaosanas Diyos ya din ari. Pag kayon ibala sin lasin di siyodad ta pigpigen yo ay peslen.”

¹¹ Inamag din oopisyal ya mabigbig ay omili din inbilin Jezebel sin solat ay inpatolod na en daida. ¹² ¹³ ¹⁴ Makdeng pay di yan inpakaammo dan Jezebel en natey si Nabot.

¹⁵ Idi nadamag Jezebel ay natey si Nabot, kanana en Ahab, “Emey ka ta en ka okaen din inobasan Nabot ay taga-Jezreel ay sinigaana ay ilakon sik-a, tan enggay natey sisya.” ¹⁶ Idi dinngen Ahab ay natey si Nabot, kapika et inmey ay en nangoka.

¹⁷ Pag kanan Diyos en Elias ay taga-Tisbe, ¹⁸ “Manballalong ka ay dagos ta en ka ilan si Ari Ahab. Wadad wani sin inobasan Nabot tan laydena ay okaen. ¹⁹ Ibagam en sisya ay siya na di inbagan Diyos, ‘Makdeng baw ay peslem sisya yan alaem din sanikwa na? Sin mismo ay lugar ay nanildilan di aso sin dadan Nabot, isdi met laeng di panildilan di aso sin dadam.’ ”

²⁰ Pinatin Elias din intogon Diyos. Idi inilan Ahab sisya, kanana, “Dinteng mo baw sak-en, sik-a ay omiibaw.”

“Aw yan,” kanan Elias ay nanongbat. “Et gapo ta inpakat mon kabaalam ay mangamag si lawa sin pangilan Diyos, ²¹ siya na di kanana en lakamem ay dosa. Keddengan daka ay matey ya siya abe sin am-in ay pamilyam ay lalaki. Maga polos di mabay-an. ²² Di katet-ewa na et dosaen daka ay kaman din inyat na sin polin Jeroboam ay anak Nebat ya polin Baasa ay anak Ahias, tan

binmonget si Diyos begew sin nangipangoloam sin Israelita ay manbasol. ²³ Mo maipanggep en Jezebel, kanan Diyos en kanen di asos sisya sin poon di alad ay batog di ili ay Jezreel. ²⁴ Olay sino abe ay naipoli en sik-a yan matey sin siyodad et kanen di aso. Mo pay din matey sin away et kanen di titit.”

²⁵ ²⁶ ²⁷ Sin nanngenan Ahab isdi, binisngit nan bado na, et en nanbado si sako ay say inosal na olay sin labi. Init-itpe nay dagaang na yan kanayon ay masmasadot ya nadadagsenan.

²⁸ Pag kanan Diyos en Elias, ²⁹ “Ay inilam di inyat Ahab ay nangipababa si nemnem na sin sangoanak? Gapo ta say inyat na di, adiak ipalakan din dosa ay nay sin pamilya na sin timpo na mo adi et sin timpon di anak na.”

22

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28

Din Nateyan Ahab Ay Natongpalan Din Inpadton Micayas

(22:29-30,34-38,40)

Idi siya di, adi nan-gogobat din Israelita ya taga-Syria si doway ay tawen. Sin maikatlo ay tawen, nantolag da Ahab en Jehosafat ay ari ed Juda ay mantinolong da ay makigobat en Benhadad ay ari ed Syria ta taolien da din siyodad ay Ramot sin sakop di Gilead. Tan kambaw adi intaolin Benhadad din siyodad ay doy ay say nakitolagana en Ahab ed idi. Waday mamadton Diyos ay manngadan si Micayas ay nangipadto ay matey si Ahab sin gobatan ya maabak din Israelita. Ngem

inpapilit pay dedan Ahab din wadas nemnem na. (22:1-28)

²⁹ Siya di, inmey da Ari Ahab en Ari Jehosafat ay en makigobat ed Ramot. ³⁰ Kanan Ahab en Jehosafat, “Mo ilogi tako ay makigobat, ibadom din osal di ari, ngem mo sak-en pay, ilimed ko mo sinoak.” Et naitapi din arin di Israelita sin gobatan ay adi maimatonan. ³¹ ³² ³³ ³⁴ Ngem naitompong ay waday soldadon di Syria ay nangibinat sin pana na yan napontaan si Ari Ahab sin nansisilpoan di salida na. “Aney! Napontaanak!” kanan Ahab sin mangiturturong sin kalisa na. “Manbowilta ka ta omaddawi ta!”

³⁵ Pomigsa ay pomigsa din gobat dowan pay si Ahab yan inpapika da sin kalisa na ay makisasango sin sosoldadon di Syria. Intoltoloy din dada na ay omay-ayos enggana ay nabasa din det-an di kalisa. Idi malablabi, natey. ³⁶ Idi dandani ay madipos din agew, nan-asibogaw da ay nangwani, “Sooma di esa ya esa sin kosto ay ili na.”

³⁷ Siya na di nateyan Ahab ay ari ed Israel. Pag dan iey din awak na ed Samaria et inponpon da. ³⁸ Waday posong isdi ay pan-amsan di babbabai ay nangilaklako sin awak da. Say nangowasan da sin kalsan Ahab ay para gobat et dinildilan di aso din dada na ay say inbagan Diyos ay maamag. ³⁹

⁴⁰ Idi nakdeng di, naisokat ay ari si Ahazias ay anak na.

*Din Nanturayan Jehosafat Ed Juda
(22:41-44,50)*

⁴¹ Sin maikap-at ay tawen ay nanturayan Ahab ed Israel, naisaad ay ari ed Juda si Jehosafat ay

anak Asa. ⁴² Mantawen si Jehosafat si 35 sin nanbalinana ay ari yan nanturay ed Jerusalem si 25 ay tawen. Si Azuba ay anak Silai di ina na. ⁴³ Inamag na din kosto sin pangilan Diyos ay kaman si Asa ay ama na, ngem adi nan dinadael din panday-dayawan di ipogaw si sinan didiyos ay wada sin dodontog, et intoltoloy da ay nan-ipoo si daton ya insinso isdi. ⁴⁴ Sin nanturturayan Jehosafat, nakikapya sin ari ed Israel. ^{45 46 47 48 49 50} Natey si Jehosafat et naiponpon ay naitapi sin aap-o na sin siyodad apo na ay David. Si Jehoram ay anak na di naisokat en sisya ay nan-ari. ^{51 52 53}

Kankanaey Bible
The Holy Bible in the Kankanaey language of the
Republic of the Philippines

copyright © 2016 Wycliffe Bible Translators of Canada, Inc.

Language: Kankanaey

Translation by: Wycliffe Bible Translators of Canada, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2016-06-08

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 22 Nov 2019

287e9051-f62a-52c2-b51a-3c821ef89a36